

На город заліз гарбуз,
у землі засів, загруз.
Налетіла враз гроза
й намочила гарбуза.
Зморщив лоба той
гарбуз:
«Ой, збув узять
арбуз».

Про гарбуз,
але не для каші
!!!

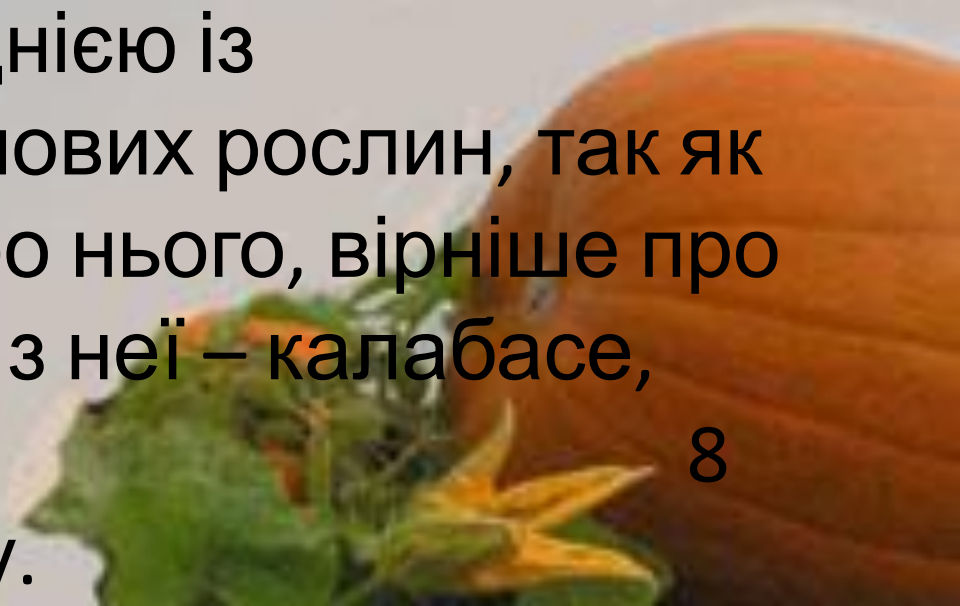

Гарбуз! Гарбуз!

Гарбуз викликає неодмінні асоціації з присадибною ділянкою, із кулінарією, а зовсім не із красою! Чи дійсно це так?

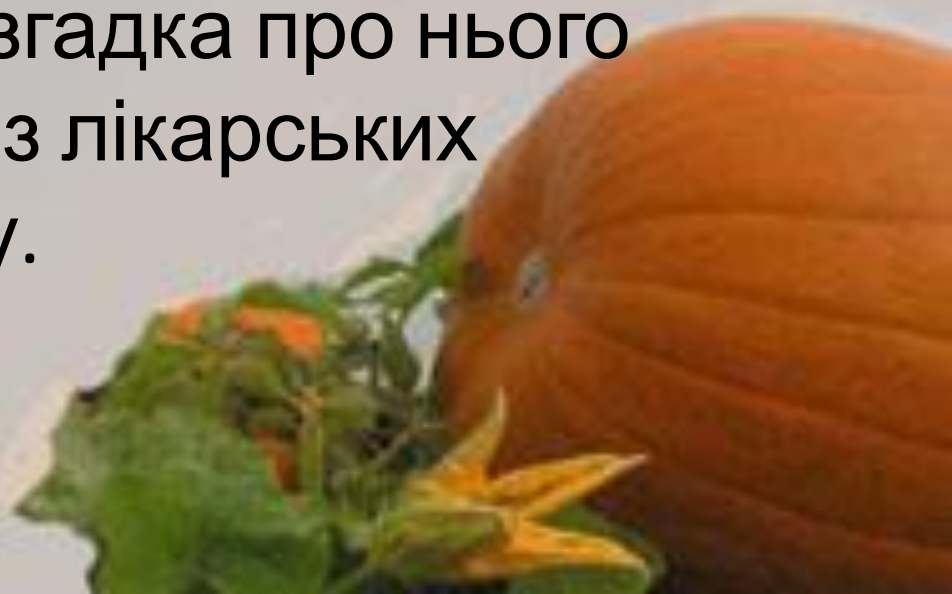
Слово «гарбуз» тюркського походження, латинська назва – *cucurbita*.

Гарбуз вважається однією із якнайдавніших харчових рослин, так як найперша згадка про нього, вірніше про посудину з неї – калабасе, датовано тисячами років тому.

Із історії гарбуза

Жителі Мексики розводять гарбуз вже 5 тисяч років. Він був відомий і древнім єгиптянам, а древні греки і римляни робили з гарбуза пляшки для води і вина. У Європу гарбуз потрапив лише на початку XVI століття: перша згадка про нього значилася в одному з лікарських порадників 1543 року.

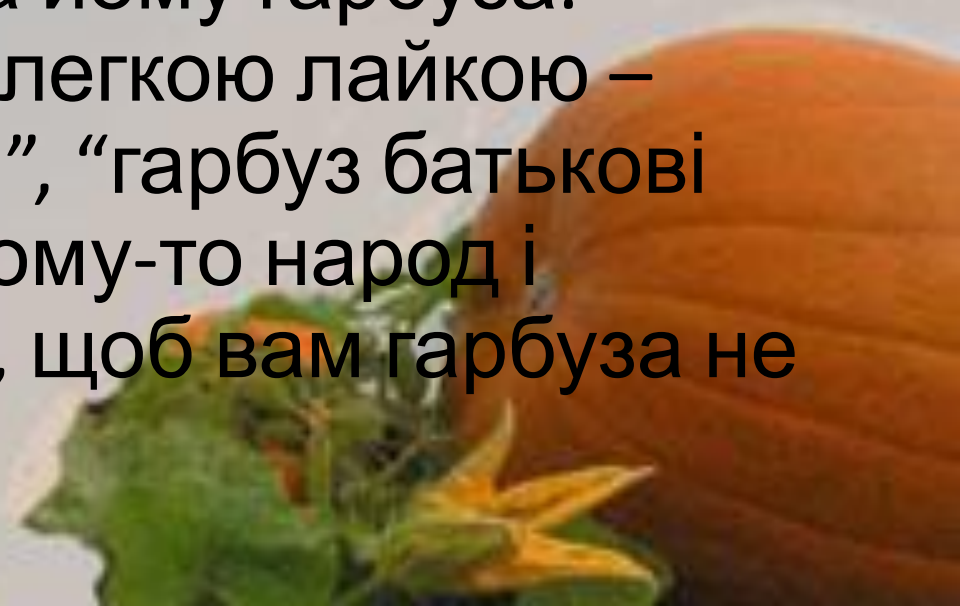
Гарбуз у християнстві

Гарбузу відведена не найкраща роль:
Господь цю рослину виростив усього за
одну ніч, щоб його тінь захистила
пророка Іону від сонячних променів.
Наступної ночі черв'як підточив рослину,
і вона засохла.

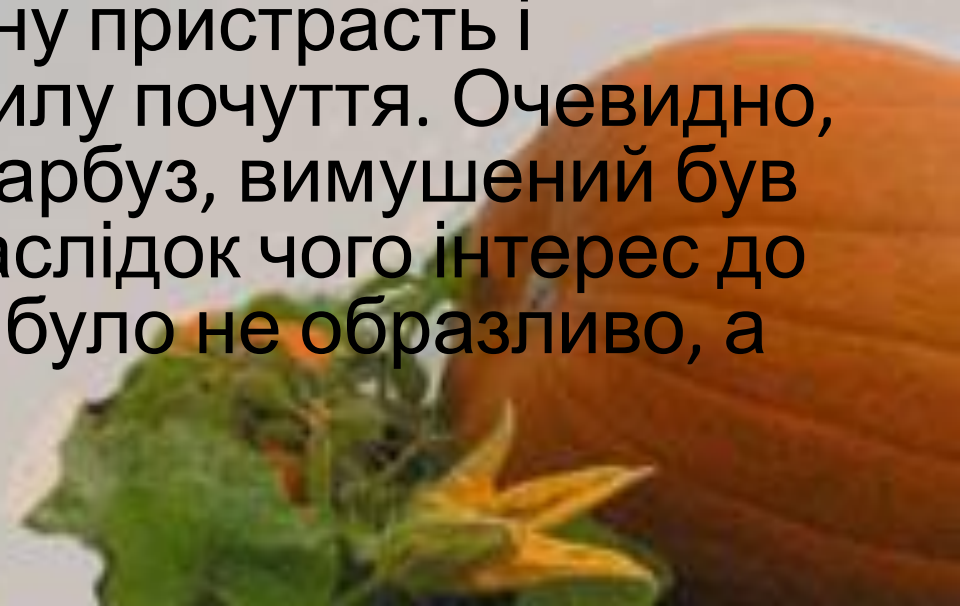
Дати гарбуза

“Дати гарбуза” – так кажуть, коли дівчина відмовила сватам. Більшості, напевне, відомий цей народний символ відмови у весільному обряді сватання: дівчина, відмовляючи парубкові, за якого її сватають, підносила йому гарбуза. Звідси гарбуз став і легкою лайкою – “гарбуз твоїй матері”, “гарбуз батькові твоєму печений!”. Тому-то народ і застерігає: “Глядіть, щоб вам гарбуза не піднесли!”

Дати гарбуза

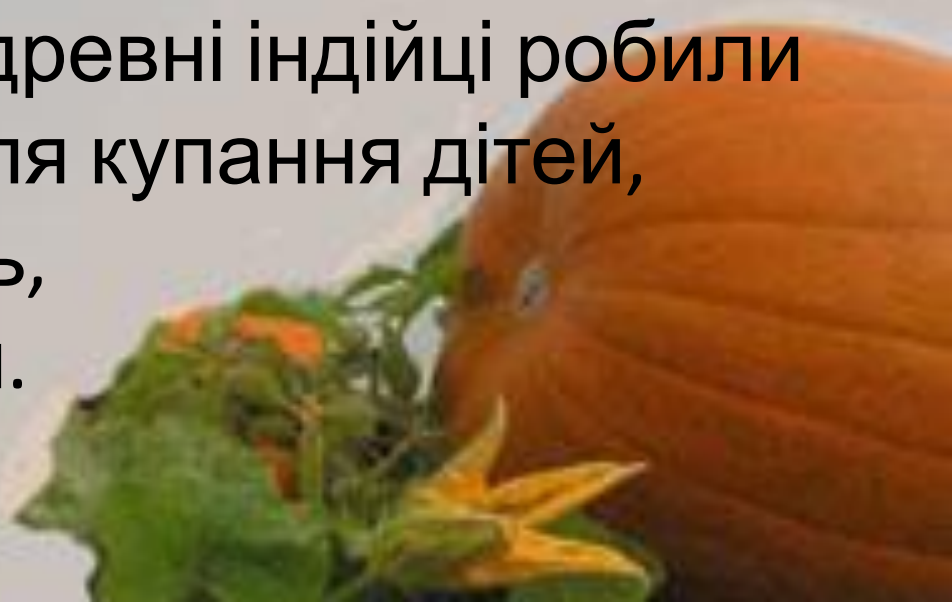
“Гарбузову” символіку відмови, на думку дослідників, мотивували природні властивості гарбуза: здавна відома заспокійлива дія на людський організм страв з плодів цієї городньої рослини (у тому числі – і стримування статевого потягу). Так дівчина давала юнакові знати, щоб той погамував свою тілесну пристрасть і звірився на духовну силу почуття. Очевидно, юнак, якому судився гарбуз, вимушений був пригоститися ним, унаслідок чого інтерес до дівчини пропадав. Це було не образливо, а тактовно й мудро.

Гарбуз у побуті

Розміри гарбузів досить великі, тому не завжди з'їсти таку громадину було можливим, отже слугувала вона якийсь час меблями, наприклад, стільчиком на кухні. На ньому з радістю сиділи діти.

Багато століть назад древні індійці робили з гарбуза коритця для купання дітей, різний посуд і, навіть, музичні інструменти.

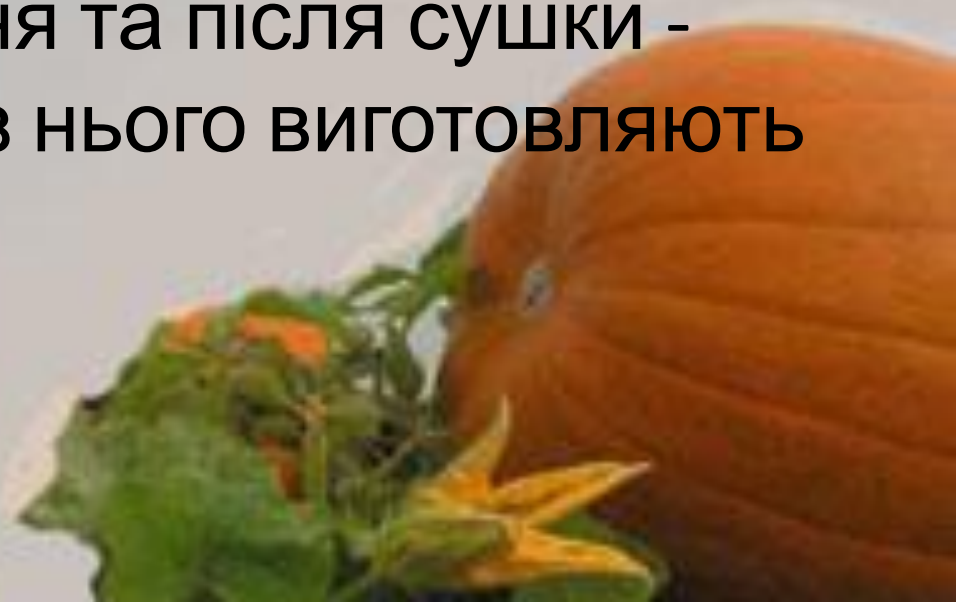
Гарбуз - горлянка

Гарбуз-горлянка -
пляшкоподібний, посудний
гарбуз, що відомий уже
декілька тисячоліть. Як
городина вирощується у
тропічних районах
Америки, Африки, в
південних, посушливих
районах Європи. Добре
відомий і на землях
Молдови та України.

Формування форми

Молоді, тобто зелені, гарбузи добре формуються заради отримання необхідної форми шляхом перев'язування. Вага такого гарбуза може сягати 4-х кілограмів, а після очищення від насіння та після сушки - лише грами. Часто з нього виготовляють

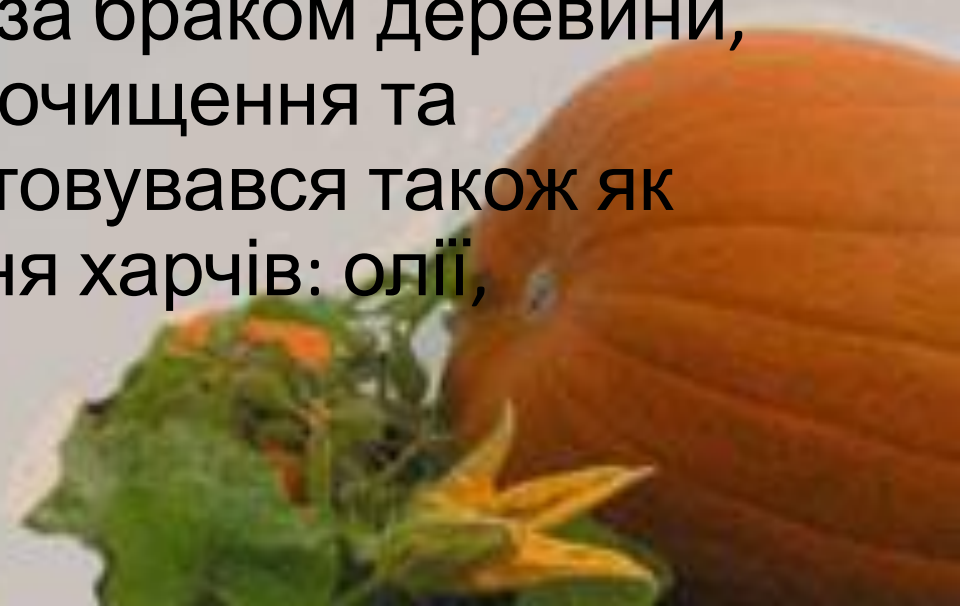

Посудний гарбуз

З очищеного від насіння та підсушеного гарбуза обережно здирають верхній шар, під яким розміщений наступний, жовтувато-золотавий і досить міцний, шар. Посуд з такого гарбуза екологічно чистий і може слугувати декілька років.

У степових місцевостях за браком деревини, гарбуз-горлянка після очищення та висушування використовувався також як ємкість для збереження харчів: олії, солі, крупи, насіння.

Декоративні гарбузи

Найцікавішими є декоративні гарбузи. За формою вони бувають круглі, зірчасті, пляшкоподібні; за кольором - білі, жовті, жовтогарячі, зелені, а деякі сорти в смужку або в цяточку.

Не тільки форма та забарвлення, але й поверхня буває різною від гладкої до горбистої, навіть, складчастої.

Декоративні гарбузи

Практично кожний, хто вперше бачить декоративний гарбуз з його смарагдовими листками, величезними жовтими квітками й оригінальними мініатюрними плодами всіх форм і відтінків, захоплено дивується.

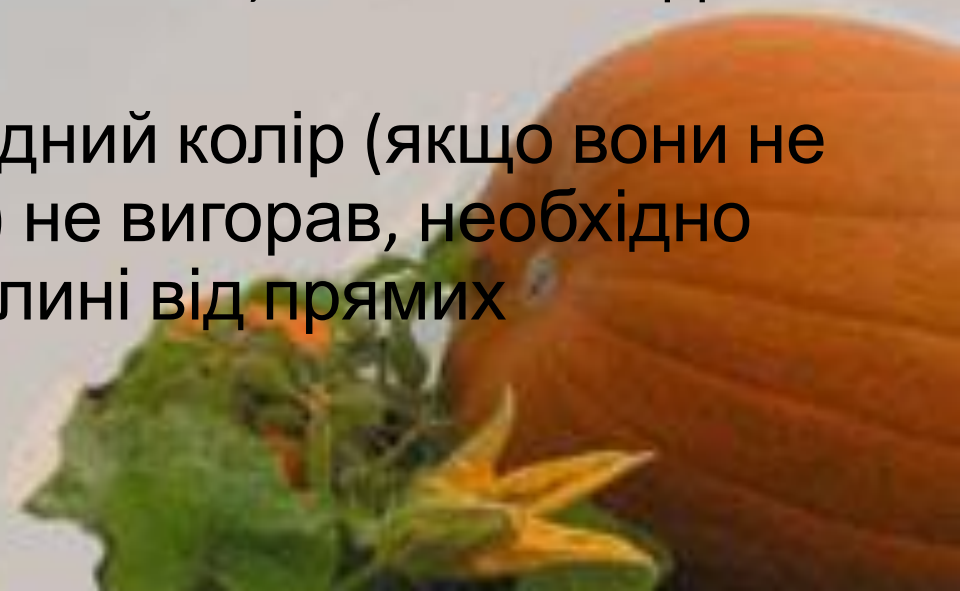
Але декоративний гарбуз - рослина не тільки оригінальна, але ще й дуже невибаглива, а головне, практична: за допомогою своїх вусиків ця ліана здатна всього за одне літо видратися на висоту до 4 м, прикрасивши арку, альтанку, паркан або стіну будинку.

Декоративні гарбузи

Дуже часто декоративні гарбузи вирощують для того, щоб восени (до перших заморозків) зібрати дозрілі плоди, висушити їх і використати для оригінальних композицій, тобто для створення справжніх творів мистецтва: для цього на висушені гарбузи спеціальною фарбою наноситься будь-який малюнок, а потім лак для закріплення фарби.

Крім того, щоб їхній природний колір (якщо вони не покриваються фарбою) не вигорав, необхідно зберігати гарбузики вдалині від прямих сонячних променів.

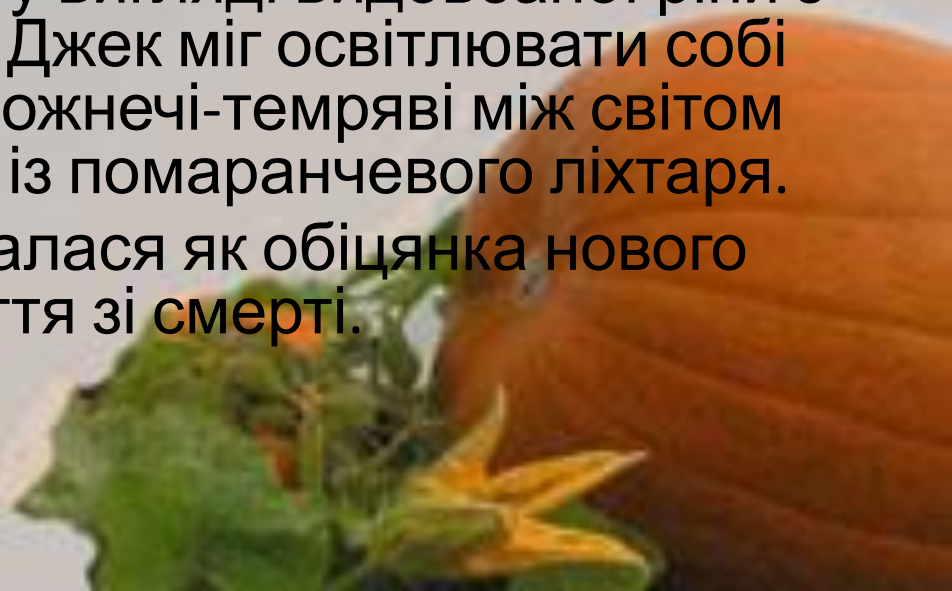
Атрибути святкувань

Не всі знають що таке популярне сьогодні американське свято «Хелловін» започаткували кельти, святкуючи його напередодні Дня усіх святих. Вони вірили, що душі мертвих повертаються у цей день, щоб поєднатися з тілами живих і, щоб цьому запобігти у вечір напередодні свята використовували маски-лякалки та переодягалися, що повинно було відлякувати демонів. Танцюючи навколо розпалених вогнищ, вони хотіли відігнати душі померлих. До Америки свято потрапило лише XIX ст. разом з ірландськими емігрантами.

Із історії масок-лякалок

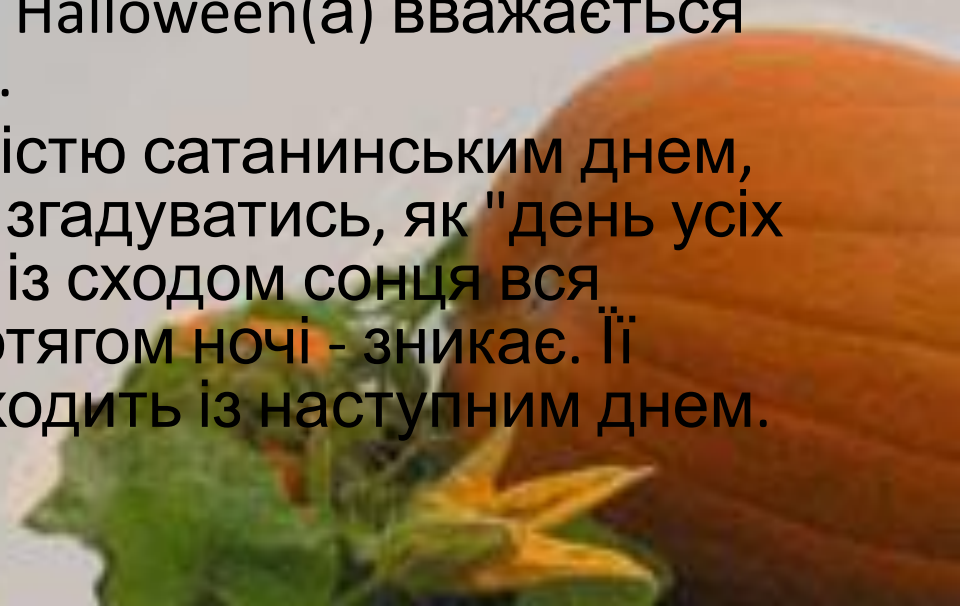
Традицію вирізати з видовбаних гарбузів страшні маски й запалювати всередині них свічки зазвичай пов'язують з ірландською казкою про Джека Лампадного. За легендою, п'яниця й брехун на ім'я Джек обдурив одного разу Сатану, загнавши його на дерево. Дозволивши дияволу спуститися, він отримав у нагороду можливість уникнути пекла, однак і двері раю були зачинені для нього за нечестиві справи. Сатана дав йому лампаду у вигляді видовбаної ріпи з вуглинкою всередині, щоб Джек міг освітлювати собі шлях у вічній холодній порожнечі-темряві між світом живих і мертвих, вогником із помаранчевого ліхтаря. Одночасно вуглинка сприймалася як обіцянка нового урожаю – відродження життя зі смерті.

Атрибути святкувань

Таким чином, Halloween - один із найдревніших свят у нашому світі: в ніч на 1 листопада світом оволодіває п'ятьма й темні сили. Відкриваються двері темного царства, і мешканці пекла проникають на Землю. В цей день до людини приходять душі померлих. Якщо в житті вона нікому нічого поганого не робила, то приводу боятися немає. Але якщо було заподіяно зло, то душа постраждалого обов'язково помститься саме цієї ночі... Символом Halloween(а) вважається вирізана із гарбуза голова.

Спочатку його вважали повністю сатанинським днем, але згодом Halloween став згадуватись, як "день усіх святих". Є така версія, що із сходом сонця вся нечисть, яка вирувала протягом ночі - зникає. Її перемагає добро, що приходить із наступним днем.

Регата на гарбузах

У Німеччині проводять фестиваль осіннього врожаю, в рамках якого проходить так звана гарбузова регата - заплив у човнах, виготовлених з великих плодів гарбуза, вагою більше 90 кг.

Щоб виготовити човен для учасника запливу, з гарбуза вишкрібають все насіння і м'якоть. Після цієї процедури плід перетворюється на подобу одномісного судна й учасник може стартувати

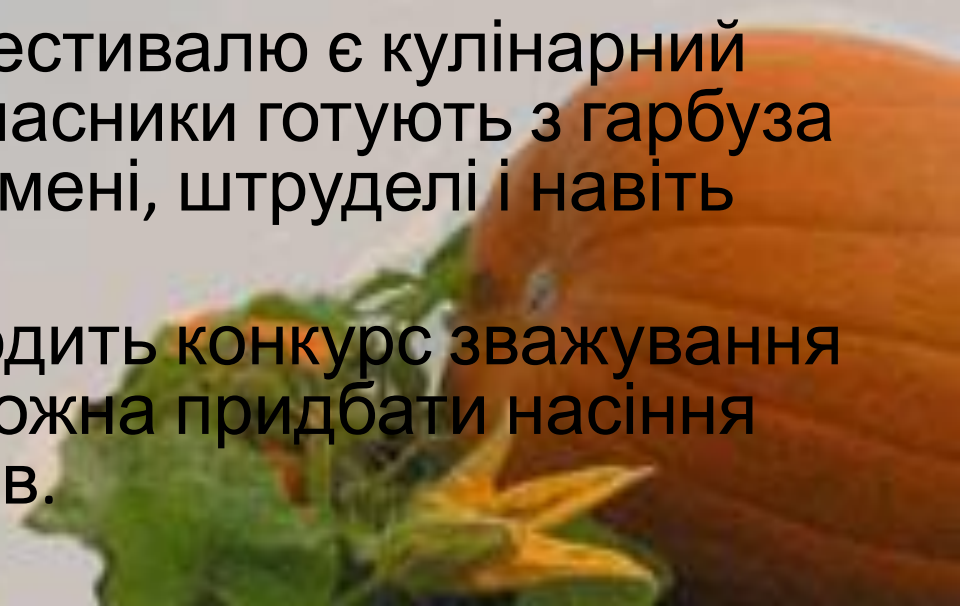
Атрибути святкувань

Кожен рік для заходу обирають нову тему.

Наприклад, кілька років тому фестиваль був присвячений астрономії: з гарбузів виготовляли моделі планет, комет та інших небесних об'єктів, а в 2010 році фестиваль було вирішено присвятити морю: з гарбузів вирізали фігури морських тварин і виготовляли маяки та малі риболовецькі судна.

Традиційною частиною фестивалю є кулінарний конкурс, під час якого учасники готують з гарбуза різні страви - супи, пельмені, штруделі і навіть шампанське.

Також на фестивалі проходить конкурс зважування гарбузів і ярмарок, де можна придбати насіння найбільш великих плодів.

Гарбуз у мистецтві

Гарбуз - бажаний об'єкт в європейському мистецтві XVII-XVIII століть, відтворений як у живописі, так і в кераміці, порцеляні, сріблі.

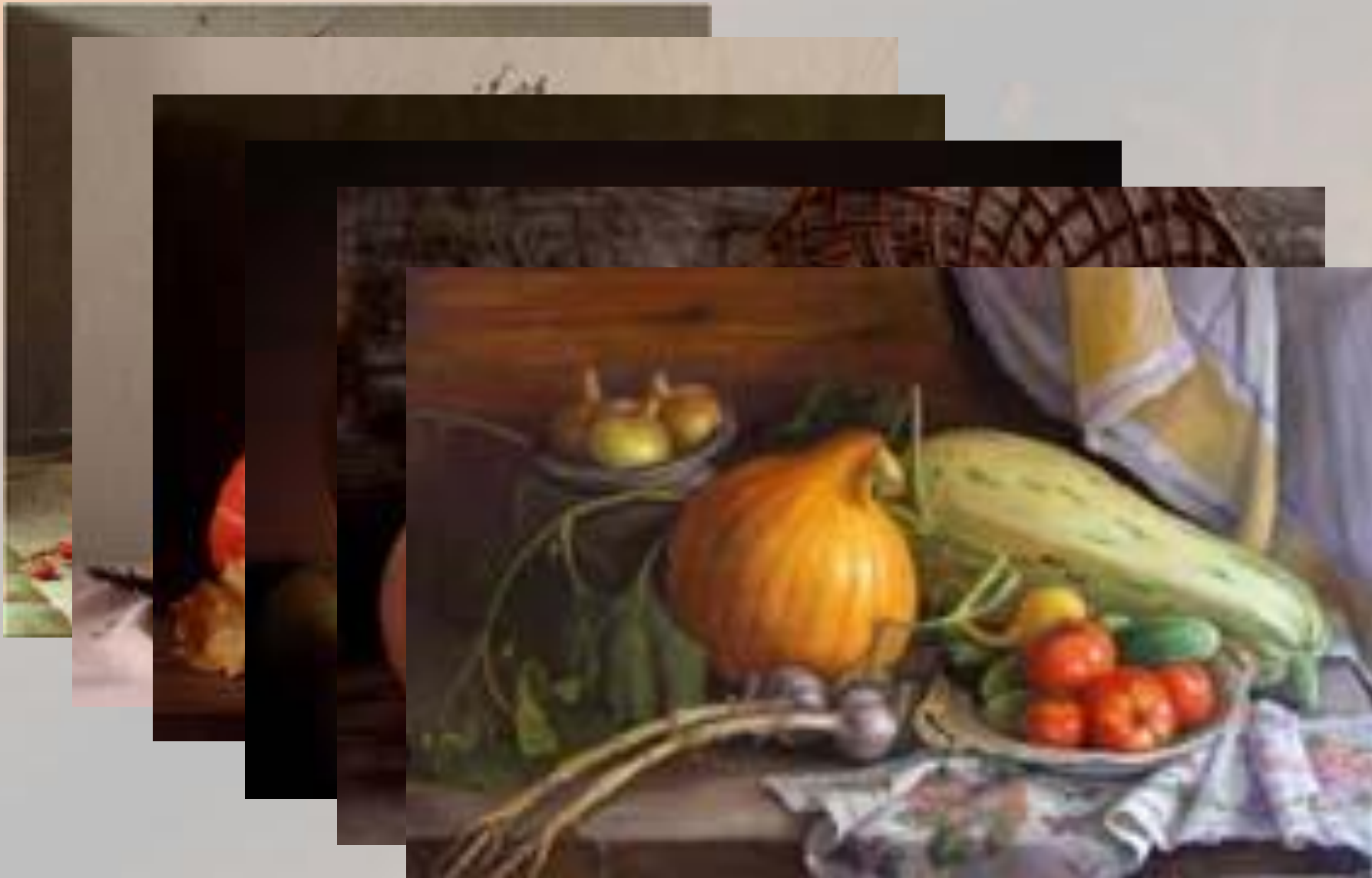
Він частий гість у натюрморту майстрів. Наприклад, "Натюрморт з гарбузами" Якопо да Емполі.

Гарбуз у мистецтві

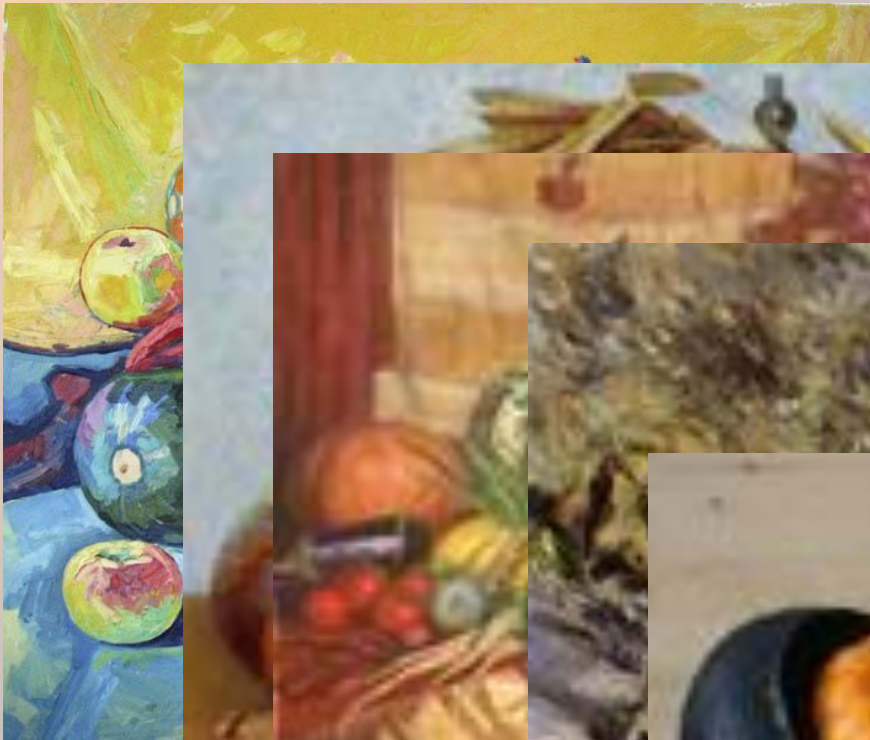
Гарбуз у мистецтві

Гарбуз у мистецтві

Гарбуз у мистецтві

Це також мистецтво

Гарбузи у психології

Звичайнісінький гарбуз, висловлюючись мовою психоаналітиків, став своєрідним символом, що поєднав Ерос (інстинкт життя) і Танатос (інстинкт смерті). Ці полярні сили, на думку прибічників фройдизму, і є головними рушіями особистості.

Рекорди гарбузів

У Швейцарії щороку відбувається конкурс на найбільший гарбуз. Конкурсні експонати щороку більшають і досягають, навіть, маси близько 450 кг.

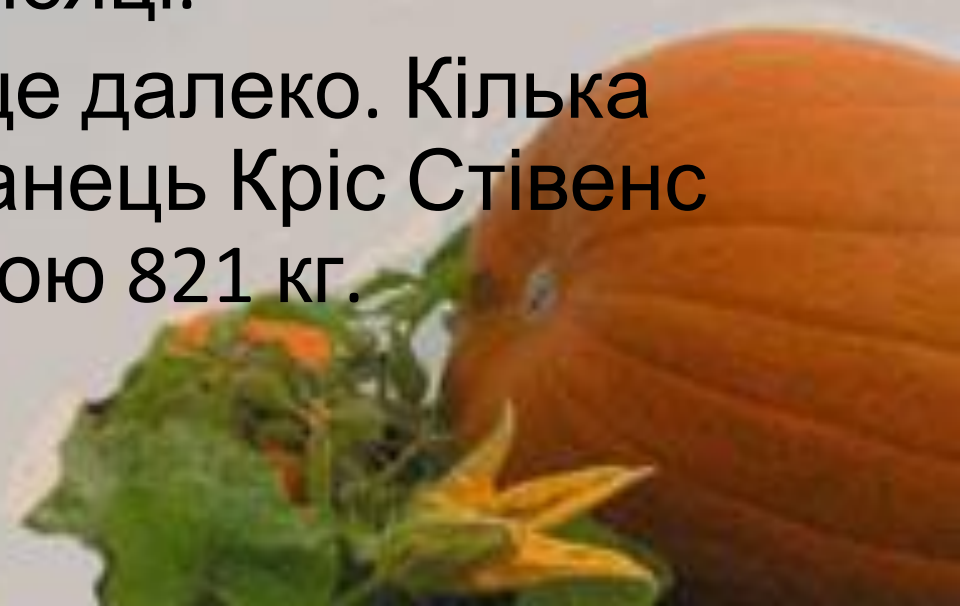
Німецький фермер Олівер Л
виростив на своєму городі
Фюрстенвальд гігантський
гарбуз вагою 320 кг.

Рекорди гарбузів

Але на цьому німецький фермер не зупиняється і чекає, коли овоч-гігант набере чотири центнери. Гарбуз набирає близько п'яти кілограмів на день, тож чекати фермеру доведеться ще майже півтора місяці.

До рекорду Оліверу ще далеко. Кілька років назад американець Кріс Стівенс виростив гарбуз вагою 821 кг.

Гарбуз у літературі

І нарешті, улюблені з дитинства вірші та казки, де персонажами виступають гарбузи, відомі кожному:

- “Ходить гарбуз по городу,
питається свого роду:
“Ой, чи живі, чи здорові,
всі родичі гарбузові?” ...

Карета у казці “Попелюшка” зроблена із гарбуза, так як цей плід найбільший з усіх.

**А, що Ви, знаєте про
гарбуз?**

